

Οδηγίες για την αξιολόγηση των προτάσεων

LIFE Δράση για το Κλίμα 2017

Το παρόν έγγραφο έχει ως στόχο να εξηγήσει στο κοινό τα κριτήρια και τις διαδικασίες που θα εφαρμοστούν για την αξιολόγηση των προτάσεων που θα υποβληθούν ως απάντηση στην πρόσκληση του 2017, στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα.

Κατά την αξιολόγηση, αναφέρονται κατά περίπτωση τα ακόλουθα επίσημα έγγραφα: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1293/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα (LIFE), ΕΕ L347 της 20/12/2013. Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής 2014/203/ΕΕ της 19^{ης} Μαρτίου 2014 σχετικά με την έγκριση του πολυετούς προγράμματος εργασίας LIFE για την περίοδο 2014-2017, ΕΕ L116 της 17/04/2014. Οδηγίες για αιτούντες LIFE Δράση για το Κλίμα 2017·Υπόδειγμα σύμβασης επιχορήγησης LIFE.

Περιεχόμενα

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	3
2. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ	4
3. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	5
4. ΣΤΑΔΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ.....	10
5. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ	11
6. ΣΤΑΔΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	12
7. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ.....	16
8. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ LIFE.....	17
9. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ.....	17
10. ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ 30% ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 100% ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ).....	18
11. ΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ 18	
12. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	19
13. ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΦΟΡΜΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ.....	19

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο παρών οδηγός αξιολόγησης αφορά **ΜΟΝΟ** την επιλογή πιλοτικών έργων, έργων επίδειξης, έργων βέλτιστων πρακτικών και έργων πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης LIFE όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE.

Για την αξιολόγηση των ολοκληρωμένων έργων, των έργων τεχνικής βοήθειας, των έργων οικοδόμησης δυναμικού, των προπαρασκευαστικών έργων, των λειτουργικών επιχορηγήσεων και των χρηματοδοτικών μέσων LIFE, συμβουλευτείτε τα σχετικά έγγραφα που είναι διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του LIFE.

Η διαδικασία αξιολόγησης, επιλογής και ανάθεσης διενεργείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Εκτελεστικό Οργανισμό για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME), εφεξής καλούμενοι «Αναθέτουσα Αρχή» με τη συνδρομή μιας κοινοπραξίας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων αξιολογητών, εφεξής καλούμενη «ανάδοχος». Σε κάθε περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή παραμένει υπεύθυνη για τη συνολική διαδικασία, μεταξύ άλλων για την απονομή των τελικών βαθμολογιών, την κατάρτιση του καταλόγου με τις προτάσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν και την απόρριψη των προτάσεων.

Το παρόν έγγραφο αφορά μόνο την πρόσκληση υποβολής προτάσεων 2017 στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα.

Μόνο όσες προτάσεις παραληφθούν από την Αναθέτουσα Αρχή μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου eProposal πριν από την προθεσμία της 7ης Σεπτεμβρίου 2017 και 16:00 τοπική ώρα Βρυξελλών και στη συνέχεια προκριθούν από το στάδιο της αποσφράγισης (βλ. ενότητα 2) θα καταχωρηθούν τελικά στη βάση δεδομένων ESAP (Διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής ανάθεσης).

Τυχόν πληροφορίες ή έγγραφα που θα υποβληθούν με άλλον τρόπο ή μετά την προθεσμία δεν θα ληφθούν υπόψη, εκτός εάν αυτό ζητηθεί ρητά από την Αναθέτουσα Αρχή.

Μόλις ολοκληρωθεί η καταχώριση των προτάσεων στο ESAP, οι επιμέρους αξιολογητές θα αποκτήσουν πρόσβαση στο ESAP και θα μπορούν να προσθέσουν τα σχόλια και τις βαθμολογίες τους.

Βασικές αρχές επιλογής και αξιολόγησης

Έργα σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE

Κατά την επιλογή πιλοτικών έργων, έργων επίδειξης, έργων βέλτιστων πρακτικών και έργων πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης όπως ορίζονται στο άρθρο 18, παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE, ακολουθείται η ίδια τεχνική μεθοδολογία για την επιλογή έργων και εφαρμόζονται παρόμοια κριτήρια επιλεξιμότητας και ανάθεσης, όπως περιγράφονται στο παρόν έγγραφο.

Όλοι οι αξιολογητές, τόσο της Αναθέτουσας Αρχής όσο και του αναδόχου, πρέπει να

βασίζουν την αξιολόγηση προτάσεων στις διατάξεις του παρόντος οδηγού αξιολόγησης και να χρησιμοποιούν ως βάση τις ερωτήσεις που έχουν καθοριστεί για κάθε κριτήριο.

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης όλων των προτάσεων πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης. Οι αξιολογήσεις και οι βαθμολογίες που αποδίδονται σε κάθε πρόταση πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο αντικειμενικές και δίκαιες γίνεται. Κάθε απόφαση και κάθε βαθμολογία που αποδίδεται πρέπει να αιτιολογείται με σαφήνεια μέσω εμπεριστατωμένων σχολίων.

Όσα ποιοτικά κριτήρια ανάθεσης αξιολογούνται από τον ανάδοχο, θα αξιολογούνται πάντα ανεξάρτητα από τουλάχιστον δύο εμπειρογνώμονες αξιολογητές. Για κάθε πρόταση που του έχει ανατεθεί, ο υπεύθυνος εμπειρογνώμονας αξιολογητής πρέπει να καταχωρίσει μία αναλυτική έκθεση αξιολόγησης στο ESAP. Στο ESAP όλα τα σχόλια γίνονται στην αγγλική γλώσσα. Για κάθε κριτήριο αξιολόγησης, οι αξιολογητές πρέπει να παρέχουν ουσιαστικά σχόλια που να αιτιολογούν την προτεινόμενη βαθμολογία. Οι αξιολογητές πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλα τα σχόλιά τους είναι συνοπτικά, ολοκληρωμένα και κατανοητά, και πρέπει πάντα να έχουν άμεση συνάφεια τόσο με την πρόταση όσο και με το εφαρμοζόμενο κριτήριο. Οι αξιολογητές πρέπει να αποφεύγουν ασαφείς, διφορούμενες εκτιμήσεις.

Οι αιτούντες οφείλουν να λάβουν υπόψη τους ότι οι αξιολογητές θα ελέγξουν τις πληροφορίες που είναι συναφείς για κάθε στάδιο ή κριτήριο, εστιάζοντας την ανάλυσή τους σε συγκεκριμένες φόρμες υποβολής στις οποίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες οι εν λόγω πληροφορίες. Για παράδειγμα, ο χαρακτήρας του έργου ως πιλοτικό, επίδειξης ή βέλτιστων πρακτικών για πρόταση που αφορά κάποια δράση για το κλίμα θα ελεγχθεί έναντι των διαθέσιμων πληροφοριών στη φόρμα B3, κ.λπ. Γι' αυτόν τον λόγο, είναι πολύ σημαντικό να καταγραφούν οι σωστές πληροφορίες στη σωστή φόρμα.

Με εξαίρεση το στάδιο αποσφράγισης, οι αιτούντες οφείλουν να γνωρίζουν ότι οι διαφορετικές φάσεις της διαδικασίας αξιολόγησης μπορούν να λειτουργούν παράλληλα. Αυτό γίνεται προκειμένου να οριστικοποιηθεί η αξιολόγηση το συντομότερο δυνατό και να κοινοποιηθούν τα τελικά αποτελέσματα στους αιτούντες.

2. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΣΦΡΑΓΙΣΗΣ

Θα ελεγχθεί εάν οι προτάσεις συμμορφώνονται με τα ακόλουθα κριτήρια:

- a. Η πρόταση έχει υποβληθεί πριν από την προθεσμία της **7ης Σεπτεμβρίου 2017 και 16:00** τοπική ώρα Βρυξελλών.
2. Για την κατάρτιση και υποβολή της πρότασης χρησιμοποιήθηκαν οι σχετικές φόρμες υποβολής LIFE 2017 του eProposal. Ανάλογα με τους σκοπούς της πρότασης, οι φόρμες που χρησιμοποιήθηκαν από το eProposal είναι αυτές που αφορούν το υποπρόγραμμα LIFE Δράση για το Κλίμα.

Σημείωση: Ο έλεγχος αποσφράγισης θα διενεργηθεί μέσω της εφαρμογής eProposal και όχι μέσω του ESAP.

3. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Όλες οι προτάσεις που δεν απορρίφθηκαν κατά το στάδιο αποσφράγισης υποβάλλονται σε ενδελεχή αξιολόγηση της ποιότητάς τους στο στάδιο ανάθεσης, με βάση τα ειδικά κριτήρια και το σύστημα βαθμολόγησης για τα έργα που υποβάλλονται στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα.

- **Ειδικά κριτήρια και σύστημα βαθμολόγησης για τα έργα που υποβάλλονται στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα**

Κριτήρια ανάθεσης	Ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία*	Μέγιστη βαθμολογία
1. Τεχνική συνοχή και ποιότητα	10	20
2. Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα	10	20
3. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στην αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή ή/και στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	7	15
4. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα	7	15
5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: ποιότητα πολλαπλών στόχων, συνεργειών και ενσωμάτωσης	7	15
6. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς	5	10
7. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: διακρατική διάσταση, πράσινες προμήθειες, αξιοποίηση	-	5
Συνολική (απαιτούμενη) βαθμολογία	55	100

(*) Η πρόταση πρέπει να συγκεντρώνει την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για κάθε κριτήριο ανάθεσης ΚΑΙ η συνολική βαθμολογία όσον αφορά τα κριτήρια για τα οποία έχει οριστεί ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία πρέπει να ισοδυναμεί με τουλάχιστον 55 μονάδες.

1. Τεχνική συνοχή και ποιότητα

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου κριτηρίου, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη σαφήνεια, τη δυνατότητα υλοποίησης και τη βιωσιμότητα των δράσεων που προτείνονται στην πρόταση. Η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα είναι η δυνατότητα διατήρησής τους μετά την υλοποίηση του έργου. Η επιτυχής βιωσιμότητα προϋποθέτει τη χάραξη μιας στρατηγικής με δράσεις που θα διασφαλίζουν τη συνέχιση των απαραίτητων δράσεων του έργου και τη σχετική χρηματοδότηση μετά το τέλος του έργου.

Το προ-επιχειρησιακό πλαίσιο πρέπει να περιγραφεί διεξοδικά και η πρόταση πρέπει να συνδέει με σαφήνεια τα προβλήματα και τις απειλές με τους στόχους του έργου, τις προτεινόμενες δράσεις και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Όλες οι δράσεις θα πρέπει να περιγραφούν και να ποσοτικοποιηθούν καταλλήλως, και να συνοδεύονται από δείκτες, και εφόσον απαιτείται από επαρκείς χάρτες. Η πρόταση πρέπει να περιγράψει με σαφήνεια πώς, πού και από ποιον θα διεξαχθεί κάθε δράση.

Η πρόταση πρέπει να συνταχθεί με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπει στους αξιολογητές να αξιολογήσουν τον βαθμό επάρκειας των τεχνικών μέσων και της εμπειρογνωμοσύνης της κοινοπραξίας για την υλοποίηση του έργου.

Ο χρονικός σχεδιασμός πρέπει να είναι ρεαλιστικός και τυχόν δυνητικές δυσκολίες πρέπει να έχουν εκτιμηθεί σωστά στις σχετικές φόρμες.

Οποιοσδήποτε δράσεις δεν συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη των στόχων του έργου μπορεί να θεωρηθούν ως μη επιλέξιμες (για παράδειγμα: προπαρασκευαστικές δράσεις ή μελέτες που δεν συνδέονται με την υλοποίηση του έργου, τυχόν θεμελιώδης επιστημονική έρευνα, κ.λπ.).

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 20 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 10 μονάδες.

2. Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα

Θα αξιολογείται ο προτεινόμενος προϋπολογισμός και η συνέπειά του με τις προτεινόμενες δράσεις και τους ισχύοντες κανόνες, καθώς και η αποτελεσματικότητα της προτεινόμενης προσέγγισης ως προς το κόστος. Επίσης, θα αξιολογείται η σχέση ποιότητας/κόστους της πρότασης.

Οι χρηματοδοτικές συνεισφορές των δικαιούχων/συγχρηματοδοτών, ο προτεινόμενος προϋπολογισμός και οι προτεινόμενες δαπάνες του έργου πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες και τις αρχές που προβλέπονται στις οδηγίες LIFE για αιτούντες, το Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) και τον Κανονισμό LIFE¹. Ο

---

¹Συμπεριλαμβανομένων των Γενικών Όρων και του Παραρτήματος Χ του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement), Οικονομικές και Διοικητικές Οδηγίες (Financial and

προϋπολογισμός πρέπει να είναι διαφανής, συνεκτικός και οικονομικά αποδοτικός, και να περιλαμβάνει τη διαχείριση του έργου.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 20 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 10 μονάδες. Μια πρόταση μπορεί να λάβει χαμηλότερη από την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία εάν το χρηματοδοτικό μέρος έχει μελετηθεί πλημμελώς ή/και απαιτείται σημαντική αναθεώρησή του.

3. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στην αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή ή/και στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Τα έργα που υπάγονται στο υποπρόγραμμα Δράση για το Κλίμα πρέπει να επιδεικνύουν ότι επιδρούν στην αύξηση της ανθεκτικότητας ή/και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Με τον τρόπο αυτόν αναμένεται ότι θα υποστηριχθεί η στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με αποδοτικότητα των πόρων και ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος. Η εν λόγω παράμετρος θα αξιολογείται στο επίπεδο του ίδιου του έργου λαμβάνοντας υπόψη τον δυνητικό ευρύτερο αντίκτυπο των αποτελεσμάτων του έργου που επιτυγχάνονται κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του και μετά από αυτήν.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 15 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 7 μονάδες.

4. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα

Αξιολογείται το εύρος συμβολής κάθε πρότασης σε έναν ή περισσότερους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα όπως ορίζονται στα άρθρα 14, 15 και 16 του Κανονισμού LIFE, καθώς και η ποιότητα της συμβολής.

Η συμβολή στις προτεραιότητες Ευρωπαϊκής πολιτικής για το 2017 για κάθε τομέα προτεραιότητας όπως προσδιορίζεται στις Οδηγίες για αιτούντες LIFE Δράση για το Κλίμα 2017 [ενότητα 2.3 για τον τομέα προτεραιότητας Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (Climate Change Mitigation – CCM), ενότητα 2.4 για τον τομέα προτεραιότητας Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (Climate Change Adaptation – CCA), ενότητα 2.5 για τον τομέα προτεραιότητας Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (Climate Governance and Information – CGI)] θα λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 15 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη

απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 7 μονάδες.

5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: πολλαπλοί στόχοι, συνέργειες και ενσωμάτωση

Τα έργα τα οποία, αν και επικεντρώνονται σε έναν συγκεκριμένο τομέα, περιλαμβάνουν έναν καλά σχεδιασμένο μηχανισμό υλοποίησης πολλαπλών σκοπών και βελτιώνουν την ενσωμάτωση ειδικών κλιματικών στόχων σε άλλους τομείς πολιτικής και δημιουργούν συνέργειες με τους στόχους άλλων πολιτικών της Ένωσης χωρίς να υπονομεύουν τους στόχους του Κανονισμού LIFE θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία.

Στο πλαίσιο αυτού του κριτηρίου θα αξιολογείται η στοχευμένη συμβολή στους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλον κλιματικό στόχο σε άλλους τομείς πολιτικής και άλλες πολιτικές της Ένωσης, πέραν όσων αποτελούν το βασικό σημείο εστίασης των προτάσεων.

Οι προτάσεις που εστιάζουν σε έναν τομέα προτεραιότητας και θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους περιβαλλοντικούς ή κλιματικούς στόχους σε κάποιον άλλον τομέα προτεραιότητας πιθανόν να λάβουν χαμηλότερη βαθμολογία, εκτός εάν ο αντίκτυπος αυτός εξηγείται σαφώς και αιτιολογείται στην πρόταση και εφόσον τα πιθανά εναλλακτικά μέτρα και μέτρα μετριασμού του αντίκτυπου έχουν προβλεφθεί σωστά.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 15 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 7 μονάδες.

6. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς

Ως δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς ορίζεται η δυνατότητα του έργου να αναπαράγεται και να μεταφέρεται τόσο κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του, όσο και μετά από αυτήν. Η επιτυχής αναπαραγωγή και δυνατότητα μεταφοράς προϋποθέτουν τη χάραξη στρατηγικής η οποία περιλαμβάνει ενέργειες που θα πολλαπλασιάζουν τον αντίκτυπο των λύσεων του έργου και θα κινητοποιούν την ευρύτερη αξιοποίησή του, την επίτευξη κρίσιμου μεγέθους κατά τη διάρκεια του έργου ή/και σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα μετά το τέλος του έργου LIFE. Αυτό υπερβαίνει τη μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση, και αφορά την εφαρμογή σε άλλους τομείς των τεχνικών, των μεθόδων ή των στρατηγικών που αναπτύχθηκαν ή εφαρμόστηκαν στο έργο.

Η αναπαραγωγή και η δυνατότητα μεταφοράς υπερβαίνουν τη διάδοση και αφορούν συγκεκριμένες δράσεις του έργου που αναπαράγουν και μεταφέρουν, για παράδειγμα, τις λύσεις του έργου σε άλλους τομείς, οντότητες, περιοχές και χώρες. Εάν η αναπαραγωγή ή μεταφορά προβλέπεται να ξεκινήσει κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, αυτό θα αντιμετωπιστεί ευνοϊκά. Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 10 μονάδες για αυτό το κριτήριο. Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο είναι 5 μονάδες.

7. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: διακρατική διάσταση, πράσινες προμήθειες, αξιοποίηση

Διακρατική διάσταση: Οι διακρατικές προτάσεις αντιμετωπίζονται ευνοϊκά και λαμβάνουν πρόσθετους βαθμούς, εφόσον υπάρχουν επαρκή επιχειρήματα που να στηρίζουν την προστιθέμενη αξία της διακρατικής προσέγγισης για την ΕΕ. Μόνο η συνεργασία μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ θα λαμβάνεται υπόψη.

Πράσινες προμήθειες: Οι προτάσεις που προβλέπουν διακριτό μηχανισμό υλοποίησης, ο οποίος διασφαλίζει την εκτεταμένη εφαρμογή πολιτικών για πράσινες προμήθειες, θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία.

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ: Οι προτάσεις που προβλέπουν την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των περιβαλλοντικών και συναφών με το κλίμα έργων έρευνας και καινοτομίας, τα οποία χρηματοδοτούνται από τον Ορίζοντα 2020 ή από προηγούμενα Προγράμματα-πλαίσια, θα λαμβάνουν υψηλότερη βαθμολογία, αν παρουσιάζονται επαρκώς τα σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα που θα αξιοποιηθούν καθώς και αποδεικνύεται πειστικά ο τρόπος που αυτά θα χρησιμοποιηθούν στην υλοποίηση του έργου LIFE.

Οι προτάσεις μπορούν να λάβουν έως 5 μονάδες για αυτό το κριτήριο: Μέγιστη βαθμολογία 3 μονάδων για τη Διακρατική διάσταση, 1 μονάδας για τις πράσινες προμήθειες και 1 μονάδας για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ.

Δεν υπάρχει ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για αυτό το κριτήριο.

Ολοκλήρωση του σταδίου ανάθεσης

Με βάση τις αξιολογήσεις, κάθε πρόταση θα ενταχθεί σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Οποιαδήποτε πρόταση λάβει τελική βαθμολογία χαμηλότερη από την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για οποιοδήποτε κριτήριο ανάθεσης έχει οριστεί ως ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο, ή το συνολικό άθροισμα των εν λόγω κριτηρίων είναι μικρότερο από 55 μονάδες (ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία), θα δηλώνεται ως «απορριφθείσα κατά το στάδιο ανάθεσης» και δεν θα αξιολογείται περαιτέρω.
- Για όσες προτάσεις δεν εμπίπτουν στην ανωτέρω περίπτωση, η συνολική βαθμολογία (μέγιστη βαθμολογία) που θα λάβουν θα υπολογίζεται ως το άθροισμα των βαθμολογιών της τελικής σύνθεσης για τα 7 κριτήρια ανάθεσης.

4. ΣΤΑΔΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Οι προτάσεις που δεν απορρίφθηκαν στο προηγούμενο στάδιο ελέγχονται ως προς τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Ανατρέξτε στις Οδηγίες για αιτούντες 2017 σχετικά με τη χρήση του eProposal και τις απαιτούμενες παρεχόμενες πληροφορίες.

Οι προτάσεις που δεν συμμορφώνονται με ένα ή περισσότερα από τα τεχνικά κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στη συνέχεια δηλώνονται ως μη επιλεγμένες και αποκλείονται την αξιολόγηση.

1. Γενικά κριτήρια επιλογής για τις προτάσεις έργου LIFE Δράση για το Κλίμα

Μία πρόταση δεν θα παραμείνει, εάν δεν αποδεικνύει ότι το έργο:

- συμβάλλει σε έναν ή περισσότερους από τους γενικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού LIFE και σε έναν ή περισσότερους από τους ισχύοντες ειδικούς στόχους των άρθρων 14, 15 και 16 του Κανονισμού LIFE,
- εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τουλάχιστον ενός τομέα προτεραιότητας (όπως ορίζονται στο άρθρο 13 του Κανονισμού LIFE) του υποπρογράμματος LIFE βάσει του οποίου υποβλήθηκε η πρόταση έργου,
- πραγματοποιείται στην Ένωση και/ή σε εδάφη στα οποία εφαρμόζονται οι Συνθήκες ή τα σχετικά κεκτημένα ή πληροί μία από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στα Άρθρα 5 και 6 του Κανονισμού LIFE και καθορίζονται στον Οδηγό για αιτούντες 2017, και
- αντιστοιχεί σε έναν από τους ακόλουθους τύπους έργων που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE:
  - ο **Πιλοτικά έργα** είναι τα έργα που εφαρμόζουν τεχνική ή μέθοδο η οποία δεν έχει εφαρμοστεί ούτε έχει δοκιμαστεί στο παρελθόν, ή αλλού, αποφέρουν πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά οφέλη σε σύγκριση με τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές και μπορούν να εφαρμοσθούν μεταγενέστερα σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.
  - ο Τα **έργα επίδειξης** είναι έργα που θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθοδολογίες ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου, όπως το γεωγραφικό, οικολογικό, κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν αλλού σε παρόμοιες περιστάσεις.
  - ο Τα **έργα βέλτιστων πρακτικών** είναι έργα που εφαρμόζουν κατάλληλες, οικονομικά αποδοτικές και τελευταίου τύπου τεχνικές, μεθόδους και προσεγγίσεις, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκριμένου πλαισίου του έργου.
  - ο Τα έργα πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης και διάδοσης είναι τα έργα που αποσκοπούν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, της διάδοσης πληροφοριών και της αύξησης της ευαισθητοποίησης.

Σημείωση: Τα έργα με επίκεντρο την **έρευνα**² ή με αντικείμενο την κατασκευή **μεγάλων υποδομών** δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος LIFE και, ως εκ τούτου, **δεν είναι επιλέξιμα**.

2. Λειτουργική επάρκεια των συμμετεχόντων στο έργο

Μια πρόταση μπορεί να απορριφθεί με βάση αυτό το κριτήριο μόνο εάν υπάρχουν σαφή τεκμήρια ότι οι αιτούντες δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες και προσόντα για την εκτέλεση του έργου.

5. ΣΤΑΔΙΟ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Οι προτάσεις ελέγχονται ως προς τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα γενικά κριτήρια επιλεξιμότητας και με τα κριτήρια αποδοχής και αποκλεισμού (βλ. ενότητα 13 του παρόντος οδηγού για τον αναλυτικό κατάλογο με τις ερωτήσεις), όπως επεξηγείται παρακάτω:

1. Κατά περίπτωση, οι **υπογεγραμμένες δηλώσεις** (φόρμες **A3, A4, A6, A8**) που αναφέρονται στη συνέχεια έχουν μεταφορτωθεί στις σχετικές ενότητες του eProposal (βλ. τον Οδηγό Υποβολής Αιτήσεων για οδηγίες). Σε περίπτωση που υπάρξει αδυναμία να προσκομιστούν οι εν λόγω δηλώσεις ή να αποτυπωθεί με σαφήνεια η χρηματοδοτική συνδρομή (φόρμες **A3, A4 και A6**) ενδέχεται η πρόταση να αποκλειστεί από κάθε περαιτέρω αξιολόγηση. Η υπογραφή των εντύπων A3 και A4 επίσης επιβεβαιώνει ότι οι δικαιούχοι δεν βρίσκονται σε κάποια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του **Δημοσιονομικού Κανονισμού** (Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Οκτωβρίου 2012³).

- Οι σαρωμένες και μεταφορτωμένες στο eProposal φόρμες υποβολής **A3, A4** (μόνο εάν υπάρχουν ένας ή περισσότεροι συνδικαιούχοι) και **A6** (μόνο εάν υπάρχουν ένας ή περισσότεροι συγχρηματοδότες) φέρουν υπογραφές με ημερομηνία υπογραφής, και η ιδιότητα και η πλήρης επωνυμία του υπογράφοντος αποτυπώνεται με σαφήνεια στο έγγραφο. Εάν σε αυτό το στάδιο η δέσμευση του συγχρηματοδότη «δεν είναι πλήρως επιβεβαιωμένη», στη δήλωση πρέπει να επεξηγείται η τρέχουσα κατάσταση της δέσμευσης.

2. Η φόρμα B1 (Summary description of the project - Συνοπτική περιγραφή του έργου) έχει συμπληρωθεί στην αγγλική γλώσσα.

---

²Οι προτάσεις που αφορούν την έρευνα μπορούν να απευθύνονται στα αντίστοιχα προγράμματα του Ορίζοντα 2020: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>.

³Ε.Ε. L298 της 26.10.2012

3. Ο συντονιστής δικαιούχος είναι νομίμως εγγεγραμμένος εντός της ΕΕ.

Σε περίπτωση που οι προτάσεις LIFE δεν συμμορφώνονται πλήρως με όλα τα ανωτέρω κριτήρια (π.χ. εάν λείπουν υποχρεωτικές υπογραφές / ημερομηνίες των υπογραφών) η Αναθέτουσα Αρχή θα στείλει αρχικά μήνυμα μέσω του eProposal στον συντονιστή δικαιούχο και θα τον ενημερώνει ποιες φόρμες λείπουν.

Ο συντονιστής δικαιούχος θα έχει στη διάθεσή του **5 εργάσιμες ημέρες** για να απαντήσει και να υποβάλει, μέσω του eProposal, τα έγγραφα και τις φόρμες που λείπουν ή είναι ελλιπή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία.

Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, όλες οι προτάσεις LIFE που δεν συμμορφώνονται πλήρως με όλα τα ανωτέρω κριτήρια δηλώνονται μη αποδεκτές και αποκλείονται από την αξιολόγηση.

6. ΣΤΑΔΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Οι προτάσεις ελέγχονται για τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα χρηματοοικονομικά κριτήρια επιλεξιμότητας. Οι προτάσεις που δεν συμμορφώνονται με ένα ή περισσότερα από τα χρηματοοικονομικά κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στη συνέχεια δηλώνονται ως μη επιλεγμένες.

Βήμα Α:

Όλοι οι αιτούντες (συντονιστές δικαιούχοι), εκτός από τους δημόσιους φορείς, πρέπει να προσκομίσουν, ως παραρτήματα της πρότασής τους, αποδεικτικά στοιχεία ότι συμμορφώνονται με το χρηματοοικονομικό κριτήριο επιλογής που ορίζεται στο άρθρο 202 των κανόνων εφαρμογής του Δημοσιονομικού Κανονισμού (Κανονισμός της Επιτροπής (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1268/2012 της 29^{ης} Οκτωβρίου 2012), δηλαδή ότι «ο αιτών πρέπει απαραίτητως να διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης έτσι ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές του καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης». Ως εκ τούτου, οι συντονιστές δικαιούχοι, εκτός από τους δημόσιους φορείς, πρέπει να προσκομίσουν τα ακόλουθα διοικητικά και χρηματοοικονομικά έγγραφα ως παραρτήματα στην πρόταση LIFE. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα απαιτήσει τα εν λόγω παραρτήματα ανεξαρτήτως εάν αυτά είναι υποχρεωτικά ή όχι για τη συγκεκριμένη μορφή οργανισμού, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, στο κράτος μέλος του συντονιστή δικαιούχου:

- A. Το έγγραφο LIFE Simplified Financial Statement (Απλοποιημένες οικονομικές καταστάσεις LIFE), το οποίο παρέχεται με τον φάκελο αίτησης LIFE, πρέπει να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί (μεταφορτωθεί) στην πρόταση με τη μορφή αρχείου Excel.
- B. Ο πιο πρόσφατος ισολογισμός και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Αυτό το

έγγραφο πρέπει να επισυναφθεί στην πρόταση LIFE ως σαρωμένο αρχείο σε μορφή pdf, το οποίο να μπορεί να εκτυπωθεί σε χαρτί μεγέθους A4. Εάν ο αιτών δεν έχει ακόμη ισολογισμό και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, επειδή πρόκειται για οργανισμό που έχει συσταθεί μόλις πρόσφατα, πρέπει να προσκομίσει διαχειριστικό/επιχειρηματικό σχέδιο (κατ' ελάχιστο για μελλοντική περίοδο 12 μηνών) με χρηματοοικονομικά δεδομένα, το οποίο θα έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τα πρότυπα που απαιτούνται από το εθνικό δίκαιο.

- C. Εάν η συνολική συνεισφορά της ΕΕ που ζητείται υπερβαίνει το ποσό των 750.000 ευρώ, θα πρέπει να προσκομιστεί έκθεση ελέγχου από εγκεκριμένο εξωτερικό ελεγκτή. Η έκθεση θα πρέπει να πιστοποιεί τις οικονομικές καταστάσεις για το τελευταίο διαθέσιμο οικονομικό έτος. Αυτό το έγγραφο μπορεί να συνταχθεί μόνο από επαγγελματικά πιστοποιημένους ελεγκτές οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τον οργανισμό του αιτούντος. Τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη διεξαγωγή ανεξάρτητων ελέγχων λογιστικών εγγράφων πρέπει να είναι καταγεγραμμένα στα μητρώα των κρατών μελών για τους ελεγκτές που είναι εγκεκριμένοι να διεξάγουν τους υποχρεωτικούς ελέγχους των λογιστικών εγγράφων.

Ο ανωτέρω έλεγχος θα διεξαχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και τον Κώδικα Δεοντολογίας. Το έγγραφο ελέγχου (audit document) πρέπει να επισυναφθεί στην πρόταση LIFE ως σαρωμένο αρχείο σε μορφή pdf, το οποίο να μπορεί να εκτυπωθεί σε χαρτί μεγέθους A4. Σε περίπτωση νεοσυσταθέντος οργανισμού, το πιστοποιητικό του ελεγκτή που θα προσκομιστεί θα πρέπει να βασίζεται στο διαχειριστικό/επιχειρηματικό σχέδιο όπου τα χρηματοοικονομικά στοιχεία παρουσιάζονται σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διατάξεις.

Εάν ο αιτών (συντονιστής δικαιούχος) έχει δηλώσει ότι είναι δημόσιος φορέας (στη φόρμα A2) πρέπει να προσκομίσει ως οικονομικό Παράρτημα τη «Δήλωση δημόσιου φορέα» (Public body declaration), πλήρως συμπληρωμένη, υπογεγραμμένη και με ημερομηνία υπογραφής. Αυτό το Παράρτημα διατίθεται ως χωριστό αρχείο σε μορφή Word με τον φάκελο αίτησης LIFE.

Εάν λείπουν ένα ή περισσότερα υποχρεωτικά οικονομικά παραρτήματα από την πρόταση LIFE, η Αναθέτουσα Αρχή θα στείλει αρχικά μήνυμα μέσω του eProposal στον συντονιστή δικαιούχο με το οποίο θα υποδεικνύει τα παραρτήματα που λείπουν.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα χρησιμοποιήσει επίσης αυτή τη χρονική περίοδο για να ζητήσει τα απαραίτητα οικονομικά παραρτήματα ή/και δικαιολογητικά έγγραφα σε περιπτώσεις που αμφιβάλλει ως προς την ιδιότητα οποιουδήποτε δημόσιου φορέα.

Ο συντονιστής δικαιούχος θα έχει στη διάθεσή του 5 εργάσιμες ημέρες για να απαντήσει και να υποβάλει, μέσω του eProposal, τα παραρτήματα που λείπουν ή είναι ελλιπή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να παρατείνει την προθεσμία.

Στο τέλος αυτής της διαδικασίας, όλες οι προτάσεις LIFE που δεν συμμορφώνονται πλήρως

με όλα τα ανωτέρω κριτήρια θεωρούνται μη αποδεκτές και αποκλείονται από την αξιολόγηση.

Βήμα Β:

Σκοπός του χρηματοοικονομικού ελέγχου είναι να επιβεβαιωθεί ότι: «Ο αιτών πρέπει να διαθέτει σταθερές και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης, ώστε να είναι σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές του καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης... και να συμβάλλει στη χρηματοδότησή της».

Η Αναθέτουσα Αρχή θα χρησιμοποιήσει όλες τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της για να εκτιμήσει εάν ο αιτών και οι συνδικαιούχοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και αποκλεισμού. Με βάση το άρθρο 202 των κανόνων εφαρμογής του Δημοσιονομικού Κανονισμού⁴, η πρόταση θα απορρίπτεται εάν ο αξιολογητής έχει ισχυρές ενδείξεις ότι εμπίπτει σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- εάν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν ότι ο συντονιστής δικαιούχος ή/και ένα από τους συνδικαιούχους, σε αντίθεση με τη δήλωση περί αποκλεισμού, βρίσκονται σε κάποια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του Δημοσιονομικού Κανονισμού⁵
- τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενήργησαν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τον συντονιστή δικαιούχο ή/και έναν από τους συνδικαιούχους έδειξαν με σαφήνεια την ανικανότητά τους να συμμορφωθούν με τους διοικητικούς κανόνες που ρυθμίζουν τις επιχορηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα αυτούς που ισχύουν για το LIFE
- τη στιγμή υποβολής της αίτησης, ο συντονιστής δικαιούχος έχει απλήρωτες οφειλές προς την Αναθέτουσα Αρχή.

Για ιδιωτικούς εμπορικούς και ιδιωτικούς μη εμπορικούς οργανισμούς:

- η έκθεση του ελεγκτή ή ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης που έχουν πιστοποιηθεί από τον ελεγκτή και έχουν προσκομιστεί με την πρόταση έργου δεν συνοδεύονται από «γνωμοδότηση χωρίς επιφύλαξη» σχετικά με την οικονομική βιωσιμότητα του συντονιστή δικαιούχου⁶

---

⁴Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής της 29ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, ΕΕ L362 της 31.12.2012, σ. 1.

⁵Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 25.10.2012, σ. 1).

⁶Δηλαδή μια δήλωση ότι ο ελεγκτής διενήργησε το καθήκον του σύμφωνα με τα γενικώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα και χωρίς περιορισμό όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της εργασίας που απαιτείται για να εκφράσει τη γνωμοδότησή του, ότι οι οικονομικές καταστάσεις που ελέγχθηκαν καταρτίστηκαν σύμφωνα με τις κατάλληλες ή τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές και ότι απεικονίζουν την πραγματική και εύλογη

- με βάση τη δοκιμή οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεραίνεται ότι ο συντονιστής δικαιούχος δεν έχει την οικονομική επάρκεια να καλύψει το μερίδιό του στη συγχρηματοδότηση εντός της προτεινόμενης περιόδου του έργου
- με βάση τη δοκιμή οικονομικής βιωσιμότητας, συμπεραίνεται ότι ο συντονιστής δικαιούχος δεν έχει την ικανότητα να διαχειριστεί τα οικονομικά ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό της πρότασης εντός της προτεινόμενης περιόδου του έργου

Η οικονομική βιωσιμότητα του συντονιστή δικαιούχου και η ικανότητά του να διαχειρίζεται μεγάλες επιχορηγήσεις από την ΕΕ εκτιμώνται με βάση την παρεχόμενη οικονομική πληροφόρηση.

Ο έλεγχος οικονομικής βιωσιμότητας θα χρησιμοποιηθεί επίσης για να εκτιμηθεί εάν θα απαιτηθεί οικονομική εγγύηση που να καλύπτει πλήρως ή μερικώς την καταβολή της προχρηματοδότησης του έργου από την ΕΕ. Ειδικότερα, πάντα θα ζητείται οικονομική εγγύηση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1) για προτάσεις από **ιδιωτικούς εμπορικούς οργανισμούς** εάν πληρούνται λιγότερα από 2 από τα ακόλουθα κριτήρια:

1. ο λόγος «συνολικό ποσό αιτούμενης επιχορήγησης διά τον αριθμό ετών του έργου» προς «ίδια κεφάλαια μετόχων» είναι μικρότερος από 1
2. ο λόγος «κυκλοφορούν ενεργητικό» προς «βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» είναι μεγαλύτερος από 1
3. ο λόγος «σύνολο οφειλών» προς «σύνολο ενεργητικού» είναι μικρότερος από 0,8
4. υπάρχει θετικό λειτουργικό κέρδος

2) για προτάσεις από **ιδιωτικούς μη εμπορικούς οργανισμούς** εάν δεν πληρούνται κανένα από τα ακόλουθα 3 κριτήρια:

1. ο λόγος «συνολικό ποσό αιτούμενης επιχορήγησης διά τον αριθμό ετών του έργου» προς «επιδοτήσεις» είναι μικρότερος από 1
2. ο λόγος «κυκλοφορούν ενεργητικό» προς «βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» είναι μεγαλύτερος από 1
3. ο λόγος «σύνολο οφειλών» προς «σύνολο ενεργητικού» είναι μικρότερος από 0,8

Οι προτάσεις από ιδιωτικούς εμπορικούς οργανισμούς και από ιδιωτικούς μη εμπορικούς οργανισμούς θα απορρίπτονται εάν δεν πληρούν κανένα κριτήριο και εάν οι λόγοι αποκλίνουν σημαντικά από τα όρια που υποδεικνύονται ανωτέρω.

χρηματοοικονομική θέση του οργανισμού και τα αποτελέσματα της λειτουργίας του.

7. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Μετά την ολοκλήρωση του σταδίου ανάθεσης, η Αναθέτουσα Αρχή θα καταρτίσει έναν προκαταρκτικό διευρυμένο κατάλογο ο οποίος θα αποτελείται από έργα που έχουν προκριθεί και **αντιστοιχούν περίπου στο 130% του διαθέσιμου προϋπολογισμού.**

Ο προκαταρκτικός διευρυμένος κατάλογος θα αποτελείται από χωριστούς υποκαταλόγους για κάθε τομέα προτεραιότητας του υποπρογράμματος. Η Αναθέτουσα Αρχή θα κατατάξει τις επιλέξιμες προτάσεις στους υποκαταλόγους των τομέων προτεραιότητας Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA), Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM) και Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIC) με βάση την αξιολόγηση της επίδοσής τους.

Για κάθε τομέα προτεραιότητας, ο υποκατάλογος θα καταρτιστεί με βάση τον ενδεικτικό διαχωρισμό του προϋπολογισμού μεταξύ των τομέων προτεραιότητας (βλ. Οδηγίες για αιτούντες 2017 - LIFE Δράση για το Κλίμα). Εάν δεν παραληφθούν αρκετές αποδεκτές προτάσεις για κάποιον τομέα προτεραιότητας προκειμένου να κατανεμηθεί ο ενδεικτικός προϋπολογισμός, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ανακατανείμει τον προϋπολογισμό σε προτάσεις που έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο άλλου τομέα προτεραιότητας, με βάση την αξιολόγηση της επίδοσης των αντίστοιχων προτάσεων.

Σε περιπτώσεις προτάσεων με ίση βαθμολογία εντός ενός υποκαταλόγου (ή ανάμεσα στους υποκαταλόγους, όπου απαιτείται), θα δίνεται προτεραιότητα στις προτάσεις με την υψηλότερη συνολική βαθμολογία⁷ (εάν και αυτή η βαθμολογία είναι ίση, θα δίνεται προτεραιότητα στην πρόταση με την υψηλότερη προστιθεμένη αξία για την ΕΕ⁸).

---

⁷Η συνολική ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία είναι το άθροισμα των βαθμολογιών για τα κριτήρια ανάθεσης 1, 2, 3, 4, 5 και 6.

⁸Το άθροισμα για τα κριτήρια ανάθεσης 3 έως 7.

8. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ LIFE

Μετά από την επίσημη έγκριση (Απόφαση Αξιολόγησης) των αποτελεσμάτων επιλογής από την Αναθέτουσα Αρχή, οι αιτούντες θα ενημερωθούν επισήμως για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των προτάσεών τους και, όπου αρμόζει, για τους λόγους απόρριψης. Η επιτροπή LIFE θα ενημερωθεί επίσης για τα αποτελέσματα.

Οι προτάσεις που παρατίθενται στον προκαταρκτικό διευρυμένο κατάλογο και αντιστοιχούν στο 100% του διαθέσιμου προϋπολογισμού κατά μέγιστο (κατάλογος ανάθεσης) θα συνεχίσουν στο στάδιο της αναθεώρησης.

9. ΣΤΑΔΙΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Σκοπός του σταδίου αναθεώρησης είναι να διευκρινιστούν, για τις προτάσεις που αναφέρονται στον κατάλογο ανάθεσης, όλα τα εκκρεμή ερωτήματα σχετικά με τη δυνατότητα υλοποίησης, τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας και την επιλεξιμότητα των επιμέρους δράσεων, τη συμμόρφωση με τον Κανονισμό LIFE και τους Γενικούς Όρους του Υποδείγματος Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement).

Κατά τη διάρκεια του σταδίου αναθεώρησης, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να προσκομίσει περαιτέρω στοιχεία σχετικά με συγκεκριμένες πτυχές της πρότασης ή/και να ενσωματώσει τροποποιήσεις ή βελτιώσεις στην αρχική πρόταση. Είναι επίσης πιθανόν να ζητηθεί από τον συντονιστή δικαιούχο να διαγράψει συγκεκριμένες δράσεις ή/και να μειώσει τον προϋπολογισμό του έργου, την οικονομική συνεισφορά της ΕΕ ή/και το ποσοστό ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης του έργου.

Ο αιτών θα έχει **15 ημερολογιακές ημέρες** για να απαντήσει στα ερωτήματα.

Η Αναθέτουσα Αρχή θα στείλει όλα τα ερωτήματα και τις οδηγίες της αναθεώρησης μέσω του eProposal (βλ. επίσης τις οδηγίες για τη χρήση του eProposal Mailbox στον δικτυακό τόπο του eProposal) στον συντονιστή δικαιούχο.

Οι αιτούντες δεν πρέπει να προχωρήσουν σε άλλες τροποποιήσεις της πρότασής τους εκτός από αυτές που θα ζητηθούν από την Αναθέτουσα Αρχή.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η επιστολή αναθεώρησης που αποστέλλεται στον αιτούντα με ερωτήματα ή αιτήματα για τροποποίηση της πρότασης δεν συνεπάγεται καμία δέσμευση εκ μέρους της Αναθέτουσας Αρχής για οριστική χρηματοδότηση της πρότασης. Επιπλέον, με βάση τις απαντήσεις που θα λάβει, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να αποφασίσει να μειώσει τον προϋπολογισμό του έργου ή ακόμη και να αποκλείσει ένα έργο από τη χρηματοδότηση.

Έως το τέλος του σταδίου αναθεώρησης, όλα τα έργα που έχουν παραμείνει αναμένεται να έχουν πλήρη συνοχή και διαφάνεια, και να βρίσκονται σε συμφωνία με όλες τις τεχνικές και οικονομικές απαιτήσεις του Κανονισμού LIFE και του συμφωνητικού επιχορήγησης. Από τον

αιτούντα που έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τη διαδικασία αναθεώρησης θα ζητηθεί να προσκομίσει όλες τις **πλήρως επιβεβαιωμένες** δεσμεύσεις από τους συνδικαιούχους / συγχρηματοδότες με τις πρωτότυπες υπογραφές και σφραγίδες στις σχετικές φόρμες και παραρτήματα.

Οι αιτούντες δεν θα πρέπει να προχωρήσουν σε καμία τροποποίηση της αναθεωρημένης πρότασης μετά την ολοκλήρωση του σταδίου αναθεώρησης, εκτός εάν αυτό ζητηθεί ρητά από την Αναθέτουσα Αρχή.

10. ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΘΕΤΟ 30% ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 100% ΤΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ)

Λόγω της διαδικασίας αναθεώρησης ή λόγω της απόσυρσης μίας ή περισσοτέρων προτάσεων από τον αρχικό κατάλογο ανάθεσης, μπορεί να καταστεί διαθέσιμος προϋπολογισμός συγχρηματοδότησης LIFE για προτάσεις οι οποίες βρίσκονταν αρχικά στον προκαταρκτικό διευρυμένο κατάλογο και κάλυπταν το πρόσθετο 30% πέραν του μέγιστου 100% του διαθέσιμου προϋπολογισμού (εφεδρικός κατάλογος).

Σε αυτήν την περίπτωση, θα ληφθεί νέα Απόφαση Ανάθεσης στην οποία θα καταχωρούνται οι προτάσεις του εφεδρικού καταλόγου που δύνανται να χρηματοδοτηθούν. Οι προτάσεις αυτές θα καθορίζονται κατά σειρά κατάταξης.

Οι επιλεγμένες προτάσεις θα εισαχθούν στη συνέχεια στο στάδιο αναθεώρησης με σκοπό να συγχρηματοδοτηθούν από το LIFE. Αυτή η διαδικασία μπορεί να διεξαχθεί αρκετές φορές προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης χρήση του διαθέσιμου ετήσιου προϋπολογισμού LIFE.

11. ΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΕΔΡΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Μετά από το στάδιο της αναθεώρησης, θα καταρτιστεί οριστικός κατάλογος με τα επιτυχόντα έργα εντός του διαθέσιμου προϋπολογισμού και ένας εφεδρικός κατάλογος με τα έργα με την καλύτερη βαθμολογία.

12. ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Υπό την προϋπόθεση της υιοθέτησης της απόφασης ανάθεσης από την Αναθέτουσα Αρχή, τα συμφωνητικά επιχορήγησης θα καταρτιστούν και θα υπογραφούν από τον συντονιστή δικαιούχο και την Αναθέτουσα Αρχή.

13. ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΦΟΡΜΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Στάδιο αποσφράγισης*

Κριτήρια αποσφράγισης	
1. Έφτασε η πρόταση στην Αναθέτουσα Αρχή μέχρι την καθορισμένη προθεσμία;	Ναι/Όχι
2. Έχουν χρησιμοποιηθεί οι σχετικές φόρμες υποβολής LIFE 2017 στο eProposal;	Ναι/Όχι

*Ο έλεγχος αποσφράγισης θα διενεργηθεί μέσω της εφαρμογής eProposal.

Στάδιο ανάθεσης⁹

1. Τεχνική συνοχή και ποιότητα
Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:
1. Έχει περιγραφεί καλά το προεπιχειρησιακό πλαίσιο (προβλήματα και απειλές, κατάσταση των προπαρασκευαστικών δραστηριοτήτων, εγκρίσεις, άδειες, κ.λπ.);
2. Υπάρχει σαφής λογική σύνδεση μεταξύ των απειλών και των προβλημάτων, των στόχων, των δράσεων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων;
3. Είναι οι δράσεις κατάλληλες για την επίτευξη των στόχων που έχουν προσδιοριστεί; Στις δράσεις, περιγράφεται με σαφήνεια πώς, πού (με χάρτες, αν είναι σχετικό) και από ποιον θα διεξαχθεί καθεμία; Τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη συμμετέχουν στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων;
4. Έχουν περιγραφεί και ποσοτικοποιηθεί καταλλήλως τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου; Περιλαμβάνονται δείκτες για την εκτίμηση του αντίκτυπου και την πρόοδο του έργου; Έχει προβλεφθεί η παρακολούθηση του αντίκτυπου του έργου (βασικοί δείκτες LIFE) αλλά <u>και</u> της προόδου του έργου;
5. Ο συντονιστής δικαιούχος έχει οργανώσει και ελέγχει καλά τις λειτουργικές και διαχειριστικές δομές του έργου; Έχουν προταθεί τα απαραίτητα μέσα (εξοπλισμός, προσωπικό, κ.λπ.) για τη σωστή υλοποίηση; Η ομάδα του έργου είναι κατάλληλη / επαρκής / ικανή / παρουσιάζει συνοχή ως προς τους στόχους και τις δράσεις του έργου;

⁹Σημειώνεται ότι ο ακόλουθος κατάλογος ερωτήσεων είναι ενδεικτικός και όχι περιοριστικός. Ως κείμενο αναφοράς για τα κριτήρια ανάθεσης θα πρέπει να παραμείνει το κείμενο που περιλαμβάνεται στην ενότητα 4, Στάδιο ανάθεσης, του παρόντος εγγράφου.

6. Οι κατάλογοι με τα παραδοτέα προϊόντα και τα ορόσημα είναι κατανοητοί και έχουν συνοχή με τα αναμενόμενα αποτελέσματα;
7. Είναι ρεαλιστικό το χρονοδιάγραμμα (διάρκεια προπαρασκευαστικών δράσεων και διαδικασιών αδειοδότησης, δυσμενείς καιρικές συνθήκες, κ.λπ.);
8. Έχουν εκτιμηθεί σωστά τυχόν δυνητικές δυσκολίες (δυνατότητα υλοποίησης των δράσεων, δυνητικοί κίνδυνοι, κ.λπ.) και έχει υπάρξει επαρκής προετοιμασία για την πρόληψή τους, για παράδειγμα μέσω προηγούμενης διαβούλευσης των ενδιαφερόμενων μερών, μέσω σχεδίου εκτάκτου ανάγκης, κ.λπ.; Απαιτούνται περαιτέρω άδειες, εγκρίσεις ή εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν την υλοποίηση του έργου ή είναι ήδη όλες διαθέσιμες;
9. Σε περίπτωση που η πρόταση προβλέπει την αγορά γης, σε τι βαθμό έχει λάβει υπόψη του ο αιτών τα κριτήρια για την αγορά γης που αναφέρονται στις οδηγίες LIFE για αιτούντες;
10. Σε τι βαθμό υπάρχει ρεαλιστική στρατηγική και σχέδιο δράσης για να διασφαλιστεί η διατήρηση ή βελτίωση των αποτελεσμάτων του έργου μεσοπρόθεσμα/μακροπρόθεσμα και η συνέχιση των δράσεων; Έχουν προβλεφθεί δράσεις που να διασφαλίζουν τη χρηματοδότηση αυτών των δραστηριοτήτων μετά το τέλος του έργου; Προβλέπει το έργο ότι μετά το τέλος του θα παράγονται αποταμιεύσεις ή/και εισόδημα από τις δράσεις του έργου, τις μεθοδολογίες, τις τεχνολογίες, κ.λπ. που θα τεθούν σε εφαρμογή στο πλαίσιο του έργου, ή/και τις λύσεις και τα αποτελέσματα που θα επιτύχει το έργο;

2. Χρηματοδοτική συνοχή και ποιότητα

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

1. Είναι αιτιολογημένος και συνεκτικός ο προϋπολογισμός και οι δαπάνες είναι επαρκείς για τις προτεινόμενες δράσεις και τα προτεινόμενα μέσα;

2. Το έργο είναι αποτελεσματικό ως προς το κόστος και επιδεικνύει καλή σχέση ποιότητας/κόστους;

Ειδικότερα: Είναι λογική η συνολική επένδυση δεδομένου του αναμενόμενου αντίκτυπου; Σε τι βαθμό δείχνει η πρόταση ότι έχουν εξεταστεί άλλες ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης κατά την κατάρτιση της πρότασης; Υπάρχει κίνδυνος κάποιες δράσεις να είναι υποχρεωτικά μέτρα αντιστάθμισης για άλλα έργα, ή μέρος της συγχρηματοδότησης να προέρχεται από υποχρεωτικές αποζημιώσεις άλλων έργων (άρθρο 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους);

3. Οι δαπάνες όλων των κατηγοριών κόστους (άμεσα έξοδα προσωπικού, οδοιπορικά και έξοδα διαβίωσης, κόστος υπεργολαβίας (αναφέρονται επίσης και ως «έξοδα εξωτερικής βοήθειας»), κόστος διαρκών αγαθών: έξοδα (απόσβεσης) υποδομών και εξοπλισμού, κόστος πρωτοτύπου· κόστος αγοράς γης / μακροχρόνιας μίσθωσης γης / εφάπαξ αποζημιώσεις για δικαιώματα χρήσης γης, κόστος αναλωσίμων, και άλλα έξοδα) είναι εύλογες, περιγράφονται επαρκώς, έχουν κατανεμηθεί σωστά και είναι σύμφωνες με τους κανόνες και τις αρχές που προβλέπονται στις οδηγίες LIFE για αιτούντες, και στο Υπόδειγμα Συμφωνητικού Επιχορήγησης LIFE (Model LIFE Grant Agreement) (ειδικότερα στο Παράρτημα Ι - Γενικοί όροι και στο Παράρτημα Χ - Οικονομικές και Διοικητικές Οδηγίες) και στον Κανονισμό LIFE (π.χ. να μην είναι μη επιλέξιμες);

Ειδικότερα: Θα καλυφθεί το κόστος όποτε απαιτηθεί ή/και είναι δυνατό; Οι δαπάνες είναι εύλογες σε σχέση με τις εθνικές συνθήκες; Τα έξοδα διαχείρισης του έργου είναι εύλογα με δεδομένα το μέγεθος και τις φιλοδοξίες του έργου;

4. Η προβλεπόμενη συγχρηματοδότηση συμμορφώνεται με τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης και αιτιολογείται η κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των δικαιούχων;

5. Σε περίπτωση που το κόστος εξωτερικής βοήθειας ξεπερνά το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, έχει δοθεί συνεκτική επεξήγηση που να αιτιολογεί το υψηλό επίπεδο υπεργολαβιών;

6. Στις περιπτώσεις μισθολογικών εξόδων των δημοσίων υπαλλήλων, έχει εφαρμοστεί ο κανόνας «+2%»;

3. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στην αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή ή/και στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

1. Σε τι βαθμό η πρόταση συμβάλλει στη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα ή/και την ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος; Σε τι βαθμό η πρόταση επιδρά στην αύξηση της ανθεκτικότητας ή/και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου;

2. Για τα έργα που υπάγονται στον τομέα προτεραιότητας για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, ποιος είναι ο ποσοτικός αντίκτυπος, σε όρους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, που μπορεί να αναμένεται ρεαλιστικά από το έργο; Για τα έργα που υπάγονται στον τομέα προτεραιότητας Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA), ποιος είναι ο ποσοτικός ή/και ποιοτικός αντίκτυπος, σε όρους αύξησης του επιπέδου ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, που μπορεί να αναμένεται ρεαλιστικά από το έργο; Για τα έργα που υπάγονται στον τομέα προτεραιότητας Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (CGI), τι έμμεσος/άμεσος αντίκτυπος μπορεί να αναμένεται σε όρους αύξησης του επιπέδου ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή ή μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου;

3. Τι δυναμική έχει το έργο για ευρύτερο αντίκτυπο πέραν των δραστηριοτήτων σε επίπεδο έργου;

4. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: εύρος και ποιότητα της συμβολής στους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ακόλουθο σημείο:

1. Σε τι βαθμό αναμένεται η πρόταση να παρέχει σημαντική και διατηρήσιμη συνεισφορά σε έναν ή περισσότερους από τους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα και να συμβάλλει στις προτεραιότητες πολιτικής για το 2017 για έναν ή περισσότερους τομείς προτεραιότητας;

5. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: πολλαπλοί στόχοι, συνέργειες και ενσωμάτωση

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

1. Σε τι βαθμό το έργο, αν και επικεντρώνεται σε έναν συγκεκριμένο τομέα, περιλαμβάνει μηχανισμό επίτευξης πολλαπλών σκοπών και συγκεκριμένες δράσεις για τη δημιουργία συνεργειών με τις πολιτικές της ΕΕ (π.χ. θέσεις εργασίας και ανάπτυξη, καινοτομία) εκτός από όσα επιδιώκονται ήδη από τον Κανονισμό LIFE, χωρίς να υπονομεύει τους στόχους του;

2. Σε τι βαθμό το έργο ενσωματώνει ειδικούς κλιματικούς στόχους σε άλλους τομείς πολιτικής της Ένωσης; Προσδιορίζονται με σαφήνεια οι εν λόγω τομείς πολιτικής και η αναμενόμενη συνεισφορά του έργου; Έχουν εμπλακεί καταλλήλως οι αρμόδιοι χάραξης πολιτικής;

3. Ποια είναι τα συγκεκριμένα κοινωνικά οφέλη που δεν καλύπτονται από το Πρόγραμμα LIFE, τα οικονομικά οφέλη και τα οφέλη για άλλες πολιτικές της Ένωσης που προκύπτουν από αυτές τις συνέργειες και την ενσωμάτωση;

6. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

1. Σε τι βαθμό το έργο περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις που θα διευκολύνουν την αναπαραγωγή ή/και τη μεταφορά δράσεων, μεθοδολογιών, τεχνολογιών, κ.λπ. που θα τεθούν σε εφαρμογή στο έργο ή/και τις λύσεις και τα αποτελέσματα που θα επιτύχει το έργο σε άλλους τομείς, οντότητες, περιοχές και χώρες κατά τη διάρκεια ή/και μετά το τέλος του έργου; Σε τι βαθμό αυτές οι δράσεις υπερβαίνουν την απλή διάδοση, μεταφορά γνώσης και τη δικτύωση;

2. Είναι επαρκώς φιλόδοξη και ρεαλιστική η προτεινόμενη προσέγγιση προκειμένου να επιτευχθεί κρίσιμο μέγεθος και να κινητοποιηθεί η ευρύτερη αξιοποίηση;

7. Προστιθέμενη αξία για την ΕΕ: διακρατική διάσταση, πράσινες προμήθειες, αξιοποίηση

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

1. Προβλέπεται στο έργο η διακρατική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ με εταιρικό σχήμα πολλών χωρών ή/και μέσω του διακρατικού χαρακτήρα των δράσεων του έργου; Εάν ναι, η διακρατική προσέγγιση έχει κάποια προστιθέμενη αξία που να υποστηρίζει την επίτευξη των στόχων του έργου;

2. Κατά τη διάρκεια του έργου χρησιμοποιούνται πράσινες προμήθειες ή/και προωθούνται μέσω ενός διακριτού μηχανισμού υλοποίησης για να διασφαλίζεται η εκτεταμένη εφαρμογή πολιτικών για πράσινες προμήθειες;

3. Σε τι βαθμό η πρόταση προβλέπει την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των περιβαλλοντικών και συναφών με το κλίμα έργων έρευνας και καινοτομίας, τα οποία χρηματοδοτούνται από τον Ορίζοντα 2020 ή από προηγούμενα Προγράμματα-πλαίσια; Τα σχετικά ερευνητικά αποτελέσματα που θα αξιοποιηθούν παρουσιάζονται επαρκώς; Ο τρόπος που θα χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση του έργου LIFE αποδεικνύεται πειστικά;

Στάδιο τεχνικής επιλογής

1. Γενικά κριτήρια επιλογής για τις προτάσεις έργου του υποπρογράμματος LIFE Δράση για το Κλίμα

1. Αντιστοιχεί το έργο σε έναν από τους τύπους έργων που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφοι α), β), γ) και η) του Κανονισμού LIFE και στοχεύει στην εκπλήρωση των σχετικών στόχων του LIFE όπως προβλέπονται στο άρθρο 3 και το άρθρο 13 του Κανονισμού LIFE;

Ναι/Όχι

2. Μήπως το έργο δεν εστιάζει στην έρευνα και δεν έχει ως αντικείμενο την κατασκευή μεγάλων υποδομών;	Ναι/Όχι
3. Πραγματοποιείται το έργο σε έδαφος κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου ισχύουν οι Συνθήκες και το σχετικό <i>κεκτημένο</i> ή εμπίπτει σε μια από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 του Κανονισμού LIFE;	Ναι/Όχι

2. Λειτουργική επάρκεια των συμμετεχόντων στο έργο	
1. Είναι οι δικαιούχοι τεχνικά αξιόπιστοι και έχουν τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες και προσόντα για την εκτέλεση του έργου;	Ναι/Όχι

3. Ειδικές ερωτήσεις για τις συνιστώσες του LIFE Δράση για το Κλίμα	
<i>Κριτήρια που ισχύουν για τις προτάσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (CCM), την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (CCA) και τη διακυβέρνηση και πληροφόρηση για το κλίμα (GIC)</i>	
1. Είναι οι προτεινόμενοι στόχοι του έργου σύμφωνοι με έναν ή περισσότερους ειδικούς στόχους των τομέων προτεραιότητας Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM), την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA) και την Κλιματική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση (GIC), σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15 ή 16 του Κανονισμού LIFE;	Ναι/Όχι

Στάδιο αποδοχής και αποκλεισμού

Κριτήρια επιλογής για την αποδοχή	
1. Οι φόρμες υποβολής A3, A4, A6 και A8 (κατά περίπτωση) έχουν μεταφορτωθεί στο εργαλείο eProposal, έχουν υπογραφεί και έχουν ημερομηνία;	Ναι/Όχι
2. Έχει υποβληθεί περίληψη στην αγγλική γλώσσα μέσω του εντύπου B1;	Ναι/Όχι
3. Οι φόρμες της πρότασης έχουν συμπληρωθεί σε μια από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ εκτός από μαλτέζικα και ιρλανδικά;	Ναι/Όχι
4. Ο συντονιστής δικαιούχος είναι νομίμως εγγεγραμμένος εντός της ΕΕ;	Ναι/Όχι

Στάδιο οικονομικής επιλογής

Οικονομικά κριτήρια επιλογής	
<p>1. Τα ακόλουθα υποχρεωτικά παραρτήματα έχουν μεταφορτωθεί στην εφαρμογή eProposal στην απαιτούμενη ηλεκτρονική μορφή; Για συντονιστές δικαιούχους που δεν είναι δημόσιοι φορείς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • οι «Απλοποιημένες οικονομικές καταστάσεις LIFE» (LIFE Simplified Financial Statement) • ο πιο πρόσφατος ισολογισμός και κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης (ή εάν ο αιτών έχει συσταθεί μόλις πρόσφατα, πρέπει να προσκομίσει σχέδιο διαχείρισης/επιχειρηματικό σχέδιο για μελλοντική περίοδο 12 μηνών κατ' ελάχιστον) • εάν η συνολική συνεισφορά της ΕΕ που ζητείται υπερβαίνει το ποσό των 750.000 ευρώ, πιστοποιητικό ελέγχου • Για συντονιστές δικαιούχους που είναι δημόσιοι φορείς: • τη «Δήλωση δημόσιου φορέα» (Public body declaration), συμπληρωμένη και με ημερομηνία υπογραφής 	Ναι/Όχι
<p>2. Έχουν συμπληρώσει όλοι οι δικαιούχοι δήλωση ότι δεν βρίσκονται σε καμία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 106 παράγραφος 1 και στο άρθρο 107 του Δημοσιονομικού Κανονισμού¹⁰;</p>	Ναι/Όχι
<p>3. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, είναι ο συντονιστής δικαιούχος οικονομικά εύρωστος (με βάση την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, τον ισολογισμό, την έκθεση ελέγχου), όπου απαιτείται;</p>	Ναι/Όχι
<p>4. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, έχει ο συντονιστής δικαιούχος την ικανότητα να χρηματοδοτήσει το έργο ή/και να διαχειριστεί τα οικονομικά ποσά που προβλέπονται στον προϋπολογισμό της πρότασης εντός της προτεινόμενης περιόδου του έργου;</p>	Ναι/Όχι
<p>5. Συνεισφέρουν όλοι οι δικαιούχοι οικονομικά στον προϋπολογισμό της πρότασης;</p>	Ναι/Όχι
<p>6. Απουσιάζουν όλοι οι δικαιούχοι από το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης της Αναθέτουσας Αρχής;</p>	Ναι/Όχι

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου.